

RYSZARD BANAJSKI

X MŁODZIEŻOWY TURNIEJ WIEDZY FILOZOFICZNEJ

W edukacji filozoficznej młodzieży szkół ponadpodstawowych szczególną funkcję spełnia Młodzieżowy Turniej Wiedzy Filozoficznej (MTWF). Turniej jest organizowany od 1978 roku przez Towarzystwo Krzewienia Kultury Świeckiej i Związek Harcerstwa Polskiego. Jego celem jest upowszechnianie wiedzy filozoficznej, inspirowanie dalszych zainteresowań filozoficznych, światopoglądowych i etycznych, kształtowanie nawyku samodzielnego rozstrzygnięcia problemu sensu i jakości życia oraz rozwijanie krytycznego myślenia.

W dotychczasowych 10 edycjach Turnieju wzięło udział 43. 311 uczniów z 5. 621 szkół ponadpodstawowych. W przygotowaniu młodzieży do Turnieju uczestniczyło 6. 821 nauczycieli. Do finałów krajowych zakwalifikowało się łącznie 628 uczniów, z których 42 otrzymało prawo wstępu bez egzaminu na dzienne studia filozoficzne. W pracach komisji turniejowych uczestniczy rokrocznie kilkudziesięciu filozofów — nauczycieli akademickich. Przewodniczącymi centralnych komisji byli profesorowie: Józef B o r g o s z, Zdzisław Cackowski (trzykrotnie), Michał I I e m - poliński (trzykrotnie), Janusz Kuczyński, Jan Legowicz i Mieczysław Michalik. W pracach centralnej komisji wielokrotnie brali udział: doc. Stefan F o l a r o n, prof. Czesław G ł o m b i k, doc. Władysław Kot, doc. Halina M a ś l i ń s k a, doc. Jan Pawlica, doc. Zenon Radziwołski i prof. Jan Szmyd. Komisjom wojewódzkim w miastach akademickich przewodniczą również znani filozofowie, np. w Katowicach — prof. Józef Bańka i prof. Czesław G ł o m b i k, w Poznaniu — prof. Jan S u c h, w Toruniu — doc. Stanisław Soldenhoff. Do komisji w miastach wojewódzkich nie posiadających uczelni wyższych są zapraszani pracownicy naukowcy z terytorialnie najbliższych ośrodków akademickich. Gwarantuje to w miarę jednolite kryteria egzaminacyjne na szczeblu wojewódzkim w skali całego kraju. Znajduje to zresztą potwierdzenie w fakcie, iż indeksy zdobywają nie tylko uczniowie z Warszawy, Krakowa czy Poznania, lecz także z Krosna, Elbląga, Piotrkowa i innych miast nieakademickich.

W dniach 25—26 kwietnia 1988 roku odbyły się w Warszawie central-

ne eliminacje X MTWF. Na etapie szkolnym do tegorocznego Turnieju przystąpiło 4. 366 uczniów z 573 szkół. Przeważała młodzież z liceów ogólnokształcących, ale nie zabrakło też uczniów szkół technicznych. Najlicniejszy udział młodzieży zarówno w eliminacjach szkolnych, jak i wojewódzkich odnotowano w następujących województwach: częstochowskie, katowickie, piotrkowskie, śląskie, tarnowskie, warszawskie i zamojskie. Do eliminacji centralnych komisje wojewódzkie zakwalifikowały 81 uczniów (od 1—3 osób z każdego województwa w zależności od ilości uczestników w eliminacjach ustnych). Do centralnych eliminacji pisemnych przystąpiło 79 laureatów eliminacji wojewódzkich (wszystkie województwa miały swych reprezentantów w finale pisemnym).

Komisji Centralnej X MTWF przewodniczył prof. Jan Legowicz. W skład komisji wchodził ponadto: prof. Józef B o r g o s z (wiceprzewodniczący), dr Ryszard Banajski (sekretarz), doc. Stefan Folaro n, doc. Władysław Kot, doc. Halina Maślińska, dr Andrzej Miś i doc. Jan Pawlica.

Komisja zaproponowała następujące tematy prac pisemnych:

1. Dialektyka w swych historycznych przesłaniach: od H e r a k l i t a do Marksa.
2. Miejsce i rola światopoglądu (jakiego?) w Twoim życiu.
3. Miejsce filozofii wśród nauk szczegółowych.
4. Marksistowska i katolicka filozofia człowieka — różnice i podobieństwa.
5. Polska *filozofia czynu* i jej historyczne znaczenie.
6. Idea i praktyka nowego myślenia o przyszłości świata (od B. Russella i A. Einsteina do M. Gorbaczowa).

Najwięcej osób (39) wybrało temat nr 2; 21 osób zdecydowało się na temat nr 4, pozostała tematy podjęło po kilku uczestników finału pisemnego. Zgodnie z regulaminem Turnieju autorzy prac ocenionych na 16 i więcej punktów (w skali dwudziestostopniowej) zakwalifikowali się do ścisłego finału. Wymagane oceny uzyskało 20 uczniów.

Spśród tej grupy finalistów jury, po wysłuchaniu odpowiedzi ustnych na wylosowane zestawy trzech tematów (obejmujących zagadnienia z zakresu historii filozofii, filozofii systematycznej i etyki), przyznało tytuły laureata X MTWF następującym osobom:

Markowi Milewskiemu z IV kl. LO im. Komisji Edukacji Narodowej w Poznaniu (I miejsce);

Grzegorzowi Królikowskiemu z III kl. LO im. J. Krasickiego w Łodzi (II miejsce);

Rafałowi Musialikowi z IV kl. LO im. M. Kopernika w Częstochowie (również II miejsce);

Grzegorzowi Treli z IV kl. Zespołu Szkół Budowlanych w Bielsku-Białej (II miejsce);

Norbertowi Bondarczukowi z IV kl. XVIII LO im. J. Kochanowskiego w Warszawie (IV miejsce).

Jak ocenić poziom wiedzy, a może szerzej: kultury filozoficznej finalistów turnieju? Ów poziom najlepiej oddaje zgodna opinia członków jury, iż większość finalistów mogłaby od zaraz zająć miejsce w ławach akademickich wśród studentów filozofii. Stopień dojrzałości wypowiedzi ustnych był na ogół wyższy niż prac pisemnych. Ale zarówno efekt czterogodzinnej *klasówki*, jak i to, co finaliści mówili na temat filozofii, dobrze świadczy o kulturze filozoficznej uczestników Turnieju i dokumentuje olbrzymi wkład pracy uczniów i ich nauczycieli.